

Andragojik Temellere Dayalı Kolaylaştırılmış Okuma-Yazma Eğitimi (KOYE) Sürecine Yönelik KOYE Eğiticilerinin Görüşleri

Cenk AKAY¹ & Emel ÜLTANIR²

Özet: Bu araştırmanın amacı, andragojik (yetişkin bilimine ait) temellere dayalı Kolaylaştırılmış Okuma Yazma Eğitimi (KOYE - M.E.B. tarafından Halk Eğitim Merkezlerinde yetişkin okuma-yazma kurslarında kullanılan bir okuma-yazma programı) sürecine yönelik KOYE eğiticilerinin görüşlerini incelemektir. Araştırmada tarama modelli betimsel yöntem kullanılmıştır. Veriler nitel yolla toplanmıştır. Nitel veriler görüşme yolu ile elde edilmiştir. Nitel verilerin analizinde içerik analizi yapılmış, verilerin kodlanmasının güvenilirliğine Miles-Huberman formülü ile bakılmıştır. Araştırmanın ana problemine yönelik olarak örneklem grubunu Türkiye'nin farklı illerinde görev yapmakta olan 80 KOYE eğiticisi oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda, KOYE eğiticilerine uygulanan görüşme formu ile elde edilen veriler ışığında KOYE sürecinde kazanımların ve içeriğin planlanmasında kursiyerlerle beraber karar verilmesi gerektiği, okuma-yazma becerisinin kazandırılmasında en çok başvurulan yöntem olarak çözümleme-bireşim yönteminin tercih edildiği, kursiyer-eğitici ilişkilerinde yetişkinlerle samimi ve dostça ilişkiler kurulması, değerlendirme boyutunda ise KOYE etkinliğinin başarı ile tamamlanmasına yönelik görüşler ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Andragoji, Yetişkin Eğitimi, Kolaylaştırılmış Okuma Yazma Öğretimi (KOYE)

Abstract – Reading-Writing (Literacy) Education Teachers' Opinions on Andragocigal Based Facilitated Reading-Writing (Literacy) Education (FLE). The purpose of this study is to analyze the opinions of FLE educators concerning FLE (A literacy programme applied in Public Education Centres by Ministry Of National Education) process based on andragocigal (related to adult science) principles. A survey-based descriptive method was used in the research. The datas were collected in qualitative type. Questionnaires and interviews were used as data collection tools. In the analyze of qualitative datas, content analyze was used and Miles-Huberman reliability formula was calculated to check the reliability of the data codings. 80 FLE educators formed the sample group of the problem. As a result, FLE educators expressed that the content and attainments should be planned and organised by trainees, a friendly and trustful relations has to be constructed. The parsing-synthesis method in literacy was the most implied statement. When it comes to the evaluation part most of the educators pointed out the quality of the product formed as a result of the activity.

Key Words: Andragogy, Adult Education, Facilitated Reading-Writing (Literacy) Education (FLE)

Giriş

Belki de bundan 20000 yıl öncesinde yaşayan eski insanların hayatlarında öğrenmeyi öğrenme veya yeniliklere adaptasyon gibi kavramlar yoktu. Çünkü o dönem yaşayanlar için bilgi durağan ve hayat hızlı gelişimlere ve değişimlere açık olmayan süreçleri kapsıyordu. Rogers'a göre ise yetişkinlerin öğrenmesinde en kilit nokta öğrenmeyi öğrenebilmek ve yeniliklere adapte olmayı başarabilmektir. Rogers'ın yaşanan değişimlere uyum sağlamada, yetişkin eğitiminin üstlenmesi gereken görevlere yönelik bu düşüncesi, yetişkinlerin eğitimine yönelik farklı bir perspektiften bakılmasına kaynaklık etmektedir. Bu nedenle dünya nüfusunun % 75'e yakınının yetişkin olduğu düşünülürse, yetişkin eğitimi için ne kadar çok pay ayrılması ve üzerinde odaklanılması gerektiği de gün yüzüne çıkmaktadır. Aslında yetişkin eğitimi alanında çalışan bilim insanlarının çalışmaları incelendiğinde, yetişkinlerin yaşadıkları eğitsel sorunlar kitap başlıklarında yer almaktadır. Freire, bir kitabına "Ezilenlerin Pedagojisi" adını vermişken, yetişkin eğitiminin öncülerinden olan Knowles da kitabına "Yetişkin Öğrenenler-Göz Ardı Edilen Bir Kesim" adını vermiştir. Her iki başlığın, yetişkin eğitiminin dünya üzerindeki yerini anlamamıza ışık tutabileceği düşünülebilir. Oysa ki yetişkinler gerek niceliksel gerekse niteliksel olarak toplumlara yön veren ve ülkelerin gelişimine ön ayak olan bireylerdir. Yetişkinler, ezilecek ya da göz ardı edilecek kadar önemsiz bir topluluk değillerdir. Onların gelişen ve değişen dünyaya oryantasyonlarını sağlamak ve böylece toplumların da yaşanan gelişmelere adaptasyonlarına yardımcı olmak her eğitimci için öncelikli bir konudur.

21. yüzyılda teknolojiye, kültürde ve ekonomide yaşanan hızlı gelişmeler, erkeklerin ve kadınların hayatlarını bu sürece adapte etmelerini gerektirmektedir. Üretim toplumundan bilgi toplumuna geçişin

¹ Cenk AKAY, Ph.D., MEB.

²Emel ÜLTANIR, Prof. Dr.,Mersin University, School of Education.

yaşandığı bu çağda yaratıcılık, yönetim, küreselleşme, yaygınlaştırma ve inovasyon bilgi üretiminin baş aktörleridir. Küreselleşme, bireylerin ve ailelerin ulusal sınırları aşması ve bilgi alışverişinde bulunmalarıdır. Yetişkinler daha çok bilgi kazanmalı ve kendilerini, değerlerini, bilgilerini tekrar gözden geçirmelidirler (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2010). Bu nedenle geçmişten günümüze gelen ve yetişkin eğitiminin bilimini tanıtan bir kelime gündemde yerini almıştır. Bu bilimin adı andragojidir. Andragoji, eski Yunanda “adam” kavramına karşılık gelen “andras” kökünden gelmekte ve diğer bir deyişle yetişkin bilimi anlamını taşımaktadır. Bu terimi dünya çapında tanınır hale getiren Knowles (1970)’a göre andragoji, yetişkin öğrenmesini kolaylaştırmanın sanatı ve bilimidir (aktaran Reischmann, 2004). Anderson ve Lindeman (1927)’a göre ise, “Yetişkinin kendini gerçekleştirebilmesi için yetişkin öğrenmesine yönelik en gerçekçi yöntemdir.” (aktaran Brookfield, 1986:34). Hurt (2007)’e göre ise, yetişkin eğitiminde, yetişkinin günümüz dünyasında eğitsel, mesleki, toplumsal ve diğer alanlarda duyduğu ihtiyaçların giderilmesinde andragojinin etkililiği gün yüzüne çıkmıştır. Pedagojik ilkeler ışığında yapılandırılmaya çalışan yetişkin eğitimi, öğretmenin otoritesinde, yetişkinin geçmiş yaşantısının öğrenme için taşıdığı zenginliğin farkında olmadan yetişkine hazır içerik ve yöntemle servis edilmektedir. Oysa ki, yetişkin dıştan zorlamalı bir motivasyonla değil, karşılaştığı sorunları çözebilmek adına içten gelen bir motivasyonla öğrenmeyi arzulamaktadır. Türkiye’de andragoji kavramı resmi olarak ilk kez dönemin Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol başkanlığında, 15-19 Ocak 1990 tarihleri arasında yapılan, XIII. Milli Eğitim Şurasında kullanılmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [MEB-TTKB], 2010).

Gerçek anlamda yetişkin eğitiminin doğmasında genel olarak dinsel amaçlı etkinlikler bir başlangıç olmuştur. Daha sonraları ise sanayi devrimi ile beraber bu etkinlikler, işçilerin eğitimi ve mesleki becerilerinin artırılması olarak kendini göstermeye başlamıştır. Örneğin; İngiltere’de Pazar Okulları, İncil’in halka öğretilmesi amacıyla 1600’lü yıllarda ortaya çıkmaya başlamıştır. Aynı şekilde Norveç’te dinsel amaçlı okuma-yazmanın öğretilmesi gerekliliği geniş bir kabul görmüş; 1739 yılında çıkarılan bir yasa ile zorunlu hale getirilmiştir. Sanayi devrimi ile İngiltere’de işçilerin eğitimi için 1823 yılında Londra’da Mekanik Enstitüsü kurulmuş, 1854 yılında ise İşçi Kolejlere açılmaya başlanmıştır (Duman, 2000). Dünyanın kurumsal boyutta ilk yetişkin eğitimi veren kurumlarından biri olarak 1776 yılında İngiltere’de oluşturulan Denizciler Birliği, kısa bir süre sonra Amerika Kıtası’ndan göçle gelen denizcilere gemicilikle ilgili eğitsel hizmetler vermeye başlamıştır. 1798 yılında ise, İngiltere’de Nottingham Yetişkin Okulu açılmıştır (Yazan, 2006). Yetişkin eğitime yön vermiş çok sayıda bilim insanı vardır. Özellikle Malcolm Shepherd Knowles, Eduard Christian Lindeman, Paulo Freire, Benjamin Franklin ve Nikolai Frederik Severin Grundtvig alana çok önemli katkılar sağlamışlardır. Günümüzde yetişkin eğitime yönelik olarak atılan adımlar bu bilim insanlarının araştırmalarından elde ettikleri sonuçlar ile çalışmalarını temel almakta ve gelişim göstermektedir.

Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin günü yakalayabilmelerini ve temel bilgilerden başlayıp mesleki bilgiye kadar uzanan geniş bir yelpazede kazanımlar edinebilmelerini hedeflemiş olmasına rağmen dünya çapında hak ettiği öneme kavuşamamıştır. 1600’lü yıllardan itibaren ortaya çıkmasına rağmen, devletlerin eğitim politikalarında ve sistemlerinde yetişkin eğitime yönelik çalışmalara rastlamak çokta mümkün değildir. Ancak örgün eğitim sistemi içinde edinilen bilgilerin çok kısa bir sürede güncelliğini yitirmeye başlaması, yetişkinin değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurmasını zorlaştırmaya başlamıştır. Bu nedenle teknolojik gelişmelerin en hızlı yaşandığı 1900’lü yıllar sonrasında yetişkin eğitimi neredeyse tüm devletlerin eğitim politikalarında yer alan önemli bir unsur olmayı başarmıştır. Günümüzde çok fazla çeşitliliğe sahip olan yetişkin eğitimi, özellikle gelişmekte olan toplumlarda en temelde okuma-yazma kursları ile başlamakta; mesleki alanda, sosyalleşme sürecinde, göçle gelenlerin toplumsal uyumlarında ve birçok alanda uygulanmaktadır.

Dünyada yetişkin eğitiminde iki büyük sorun yaşanmaktadır. Bunlardan birincisi örgün eğitim sisteminde öğrencilere yönelik yapılan eğitsel etkinliklerde kullanılan yöntem ve tekniklerin yetişkin eğitime transfer edilmeye çalışılmasıdır. İkinci yaşanan sorun ise, yetişkin eğiticilerinin eğitimi sorunudur. Yetişkin eğitimi alanında çalışan eğiticilerin büyük bir çoğunluğu örgün eğitim sisteminde görev yapan öğretmenler veya sertifikalı gönüllü çalışanlardır. Yaşanan bu sorunlar yetişkin eğitiminin gelişimine her ne kadar olumsuz etkide bulunsun da bazı ülkeler bu sorunların çözümü için farklı yöntemler kullanmaktadırlar. Özellikle AB ülkelerinde yürütülen yetişkin eğitimi faaliyetleri incelendiğinde, yetişkin eğiticilerinin eğitiminde ulaşılmaması hedeflenen standartları ortaya koyan ve geliştiren ve bu standartları yetişkin öğrencilerin ihtiyaçlarını gidermeye yönelik uyumlandıran organizasyonlar kurulmuştur. Bunlardan bazıları İngiltere’de kurulu olan Birleşik Krallık Yaşam-Boyu Öğrenme Organizasyonu (Life-Long Learning United Kingdom) ve Estonya’da faaliyet gösteren Estonya Yetişkin Eğiticileri Derneği’dir

(The Association of Estonian Adult Educators) (Ültanır ve Ültanır, 2005). Ayrıca yetişkin eğitimcilerinin eğitsel ihtiyaçlarının karşılanmasında hizmet-içi eğitimler devreye girmekte ve çözümler üretilmeye çalışılmaktadır. Üretilmeye çalışan çözümler ve yeni sistemler ışığında yetişkin eğitimi farklı alanlarda eğitim imkanları sunmaktadır. Ülkelerin yetişkin eğitimi ihtiyacı da farklılık göstermektedir. Gelişmiş ülkelerde yetişkin eğitimi daha çok, yetişkinlerin teknolojik gelişmelere uyumlarını, kişisel gelişimlerini teşvik etmeyi, mesleki eğitimde yaşanan gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan işgücü ihtiyacının kapatılmasını hedeflerken, gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkelerde ise en çok temel becerilerin kazandırılması ile meslek edindirmeye yönelik kurslar üzerine odaklanmaktadır. Bu temel beceriler okuma-yazma ile aritmetik bilgisidir.

Okuma ve yazma dünya üzerinde yaşayan nüfusun büyük bir çoğunluğu için hayatın erken yıllarında kazanılan iki beceridir. Okuma ve yazma salt beceriler olmamakla beraber insanların kariyer basamaklarını çıkarken attıkları ilk adımlardır. Hayata ve sosyal çevreye açılan bir penceredir. Ancak her birey bu konuda diğerleriyle aynı şansa sahip değildir. Amerikan Merkezi Haber Alma Örgütü'nün (American Central Intelligence Agency [CIA], 2010) 2005 verilerine dayanarak 2010 yılı için öngördüğü okumaz-yazmaz nüfus yaklaşık 7 milyar olan dünya nüfusunun % 18'i dir. Bu oranda 1 milyarın üstünde okumaz-yazmaz nüfus anlamına gelmektedir. Dünya okumaz-yazmaz nüfusunun büyük bir çoğunluğu Çin, Mısır, Etiyopya, Bangladeş, Hindistan, Nijerya, Endonezya ve Pakistan'da yaşayan okumaz-yazmaz bireylerden oluşmakta ve bu nüfusun üçte ikisi de kadınları kapsamaktadır. Ne yazık ki, Türkiye'de de büyük bir oranda okumaz-yazmaz nüfus vardır. Ancak Türkiye'yi diğer ülkelerden ayıran en önemli özellik 4.614.000 olan okumaz-yazmaz nüfusun % 82'sinin kadın olmasıdır (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2009). Bu nedenle Türkiye'de yetişkinlere yönelik olarak açılan çoğu okuma-yazma kursları, öncelikle kadınları hedeflemektedir. Türkiye'de okumaz-yazmaz kadın nüfusunun bu denli yüksek olmasının en önemli nedenleri; ekonomik sorunlar, erken evlilik çağı, ailelerde çocuk sayısının fazlalığı nedeniyle eğitim fırsatının erkek çocuklar lehine kullanılması ve çocuk işçiliğidir.

Dünyanın değişik bölgelerinde ve Türkiye'de çok sayıda farklı kurumun desteklediği okuma-yazma kursları vardır. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün halk eğitim merkezlerinde açmış olduğu kurslar dışında, Milli Eğitim Bakanlığı'nın koordinasyonunda Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın Kadın Destek ve Okuma Yazma Eğitimleri, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin öncülüğünü yaptığı okuma-yazma kursları ile Rotary Kulübü'nün destek verdiği Kolaylaştırılmış Okuma Yazma Eğitimi (KOYE) kursları açılmaktadır.

Rotary Kulübü'nün öncülük ettiği Kolaylaştırılmış Okuma-Yazma Eğitimi (KOYE) Programı'nın temelleri Avustralya yerlileri Aborjinler üzerinde 1976 yılında Prof. Dr. Richard Walker tarafından yapılan çalışma ile atılmıştır. Walker'ın geliştirmiş olduğu KOYE tekniğini Tayland'lı Prof. Dr. Saowalak Rattanavich 1988-1993 yılları arasında Tayland'ta uygulamaya koymuş ve teknik büyük bir başarıya ulaşmıştır. KOYE programı dünyada okuma-yazma bilmeyenlerin sayısını en aza indirmek hedefi ile Uluslararası Rotary Kulüpleri'nin desteğiyle başlatılmıştır. Dünyada Işık Projesi (Light House Project) adı ile uygulanmaktadır. KOYE programının genel amaçları ve KOYE programı ile okumaz-yazmazlara kazandırılmak istenenler aşağıda verilmiştir (Tuncay, 2005):

Genel Amaçlar:

- Dünyadaki okumaz-yazmaz oranını minimum seviyeye indirmek.
- Okumaz-yazmazları kültürlü bir okur-yazar haline getirmek.
- İnsanları okur-yazar yaparak fakirliği önlemek.

KOYE programı ile okumaz-yazmazlara kazandırılmak istenenler:

- Okuma-yazma öğretmenin yanı sıra fonksiyonel okur-yazarlığı kazandırmak.
- Eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek.
- Yaşam kalitelerini yükseltmek.
- Az da olsa maddi kazanç edinebilecekleri aktiviteler düzenleyerek para kazanmalarını sağlamak.

KOYE beş basamaktan oluşturulmuş, toplam 90 saatlik, etkinlik temelli bir programdır. Her kurs sürecinde en az üç etkinlik yapılması ön görülmektedir. 1. etkinlik için 40 saat ikinci ve üçüncü etkinlikler için 25'er saat ayrılabilir. KOYE'nin beş basamağının başlıkları aşağıda verilmiştir (Tuncay, 2005):

- **Basamak 1** Eğitimcinin Planlanan Aktiviteyi (Etkinliği) Göstermesi
- **Basamak 2** Öğrencilerin Aktiviteyi (Etkinliği) Tekrarlaması
- **Basamak 3** Sınıf Metninin Oluşturulması
- **Basamak 4** Grup Kitapçığının Oluşturulması
- **Basamak 5** Grup Kitapçığın Çeşitli Oyunlarla Birlikte Kullanılarak Okuma-Yazma

Eğitiminin Yapılması

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde bulunan Türkiye'nin, özellikle 4 milyona varan ve 3 milyonu kadın olan okumaz-yazmaz sorununun çözülebilmesi için Kolaylaştırılmış Okuma-Yazma Eğitimi (KOYE) uygulanmakta olan programlardan sadece bir tanesidir. KOYE diğer programlardan farklı olarak okuma-yazma eğitimi sürecinde, kursiyerlere gelir getirecek veya mesleki beceri kazandıracak etkinliklerin planlandığı ve sosyo-kültürel entegrasyonun gerçekleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla iç göçle gelinen bölgenin özelliklerini tanıma, girişimcilik, sağlık, mutfak, çevre vb. konularda bilgilendirmelerin yapıldığı bir programdır. Böylece okuma-yazma becerilerini kazanan her bir yetişkinin hatta özellikle annelerin, sadece kendisine değil çocuklarına, ailesine ve çevresindeki kişilere de fayda sağlaması düşünülmektedir.

KOYE, yetişkinlere sağlayacağı temel okur-yazarlık eğitiminden sonra fonksiyonel okur-yazarlığa ve ardından bilgisayar okur-yazarlığına geçişin temellerini de atmaya çalışmaktadır. Bu nedenle yapılacak olan çalışma; okumaz-yazmaz olan iç göç ile gelmiş vatandaşların, okuma-yazma becerisini, mesleki veya gelir getirici etkinlikler ve geldikleri bölgeyi ve özelliklerini tanıma süreci ile bütünleştirildiğinden önemli bir çalışmadır.

Bu çalışmanın amacı; Türkiye'de yetişkinlere yönelik yürütülen okuma-yazma çalışmalarının verimliliğinin artırılmasına, yetişkinlerin edindikleri okuma-yazma becerilerini en kısa sürede hayata geçirebilmeleri için gerekli ortamların oluşturulmasına, okumaz-yazmaz kadınların gelir getirici bir etkinlik çerçevesinde okuma-yazma becerisi kazanmalarına ve sosyo-kültürel entegrasyonlarının güçlendirilmesine katkı sağlamaktır.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi: “Andragojik temellere dayalı kolaylaştırılmış okuma yazma eğitimi (KOYE) sürecine yönelik kursiyer eğiticilerinin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Alt Problemler

Araştırma problemi olan “Andragojik temellere dayalı kolaylaştırılmış okuma yazma eğitim (KOYE) sürecine yönelik kursiyer eğiticilerinin görüşleri nelerdir?” sorusu kendi içinde beş alt probleme ayrılmıştır.

- Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre yetişkinlerin KOYE kursu sonucunda edinmesi beklenen kazanımlar neler olmalıdır?
- Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre KOYE eğiticisi, kurs içeriğini nasıl oluşturmalıdır?
- Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre KOYE kurslarında hangi öğretim yöntem/yöntemleri ile teknik/teknikleri uygulanmalıdır?
- Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre KOYE kurslarında etkin bir öğretim etkinliği için, sınıf içinde kursiyer-eğitici arası ilişki nasıl olmalıdır?
- Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre KOYE kurslarında, kursiyerler nasıl değerlendirilmelidir?

Yöntem

Araştırma nitel veri toplama yolunun kullanıldığı tarama yöntemli betimsel bir çalışmadır. Bu yöntem içerisinde hem sosyal bilimlerde hem de eğitimde en çok yararlanılan veri toplama araçları; anketler, kişisel görüşmeler ve gözlemlerdir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 1995). Nitel verilerin toplanmasında KOYE eğiticilerinin görüşlerini alabilmek için standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu geliştirilmiştir. Form, beş açık uçlu görüşme sorusunu içermektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın probleminin ulaşılabilir evrenini, araştırmacının dahil olduğu 5 kişilik ekip tarafından; 2007-2009 yılları arasında, Adana, Malatya, Çanakkale, Erzurum, Aksaray, Rize, Ankara illerinde verilen, Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile Hizmet-içi Dairesi Başkanlığınca da onaylanan KOYE Hizmet-içi eğitimlerine katılmış 244 eğitici oluşturmaktadır. Bu çalışmanın uygulaması, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan KOYE hizmet-içi eğitimine katılmış 80 eğitici örneklem grubu ile yürütülmüştür. Bu sayı Türkiye genelinde bulunan tüm KOYE eğiticilerinin, % 33'üne denk gelmektedir.

Veri Toplama Aracı

Görüşme, nitel araştırmada kullanılan en yaygın veri toplama yöntemlerinden biridir. Bireylerin verilerini, görüşlerini, deneyimlerini ve duygularını ortaya çıkarma yönünden oldukça güçlü bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Araştırma problemine yönelik verilerin toplanmasında nitel veri toplama yollarından birisi olan standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu yöntemi uygulanmıştır.

Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu yaklaşımı, dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşmakta ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulmaktadır (Patton; aktaran, Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu yaklaşım bazı insanlardan daha yoğun ve çok, bazı insanlardan ise daha az sistematik ve yüzeysel bilgi edinilmesine yol açabilecek olan görüşmeci yanlılığını veya öznelliğini azaltmaktadır. Bu anlamda bu yaklaşım birden fazla görüşmecinin kullanılacağı durumlarda etkili bir biçimde kullanılabilir. Duruma göre anlık tavır ve esneklik önemli ölçüde sınırlanırken, aynı soruların sistematik bir sıra içinde bütün deneklere aynı şekilde sorulması yoluyla görüşmeci etkisini ve öznel yargılarını en aza indirdiği için bu yaklaşım yoluyla elde edilen verilerin karşılaştırılması ve analizi daha kolaydır (Yıldırım ve Şimşek, 2003).

Soruların oluşturulması esnasında kullanılan veri toplama aracının kapsam geçerliği için alan uzmanlarından kanılar alınmıştır. Nitel veri toplama yollarından biri olan görüşme formunun güvenilirliği için (Silverman ve Merriam; aktaran, Ekiz, 2003) geliştirilen "Araştırma Alanında Araştırmacının Uzun Süre Geçirmesi" metodu kullanılmıştır. Bu metoda göre; araştırmacının, araştırılan konuyu daha derinlemesine inceleyebilmek ve anlayabilmek için araştırılan konunun özelliğine göre araştırma alanında yeterince kalması gerekmektedir. Araştırmacı, araştırılan alanla ilgili olarak bilgi oluşturmasıyla sonuçların yorumlanması konusunda, daha çok gerçeği yansıtan açıklamalar ortaya koyar.

Bu metod kapsamında, araştırmacı KOYE sürecine yönelik olarak ilk çalışmalarını, 2007 yılında yapmaya başlamış ve aynı yıl MEB tarafından KOYE Eğitici unvanını almıştır. Araştırmacı, KOYE eğitici yetiştirme konusunda Türkiye'nin 7 farklı ilinde (Erzurum, Rize, Adana, Aksaray, Malatya, Çanakkale, Ankara) 244 eğiticinin hizmet-içi eğitiminde resmi eğitici olarak görev yapmış ve çok sayıda KOYE kursuna gözlemci olarak katılmıştır.

Standartlaştırılmış Açık Uçlu Görüşme Formu İle Elde Edilen Verilerin Analizi

Görüşme formu ile elde edilen nitel verilerin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde veriler betimsel analize göre daha derin bir işleme tabi tutulmakta ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyecek kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilebilmektedir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde organize edilmesi ve verileri açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu kapsamda alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda 5 farklı tema oluşturulmuştur (Kazanımlar, İçerik, Yöntem, İlişkiler, Değerlendirme). Temalara yönelik ifadelerin kullanım sıklığı *sıklık listesi* (Weber; aktaran, Yıldırım ve Şimşek, 2003) ile verilmiştir. Bazı eğitimcilerin ifadeleri var olan durumu olduğu gibi ortaya koymak için üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan verilmiştir.

Nitel verilerin analizinin güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü (Güvenirlik: Görüş Birliği / Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) kullanılmıştır. Miles ve Huberman güvenilirlik formülüne göre iki farklı alan uzmanı daha önceden belirlenen temalar doğrultusunda verileri kodlayarak analiz etmektedirler. Yapılan bu kodlamalar sonucunda alt temalar oluşturulmaktadır. Böylece uzmanlar arasında görüş birliğine varılan ve görüş ayrılığına düşülen alt temalar tespit edilmekte, güvenilirlik formülü ile iki uzmanın görüşleri arasındaki uyum oranı belirlenebilmektedir (Yanpar Yelken, 2009). Araştırma probleminin bu bölümü için toplam 5 tema önceden belirlenmiştir. Bu temalar doğrultusunda ikinci uzman kendi yaptığı değerlendirmeler neticesinde temalara yönelik alt temalar kodlamıştır. Tablo 1'de 5 temaya yönelik olarak Miles Huberman güvenilirlik formülü değerleri verilmiştir.

Tablo 1. Temaya İlişkin MH Güvenirlik Formülü Değerleri

Temalar	MH Güvenirlik Formülü Değerleri
1.Kazanımlar	$MH: 9/(9+2) = 0,81$
2.İçerik	$MH: 14/(14+4) = 0,77$
3.Yöntem ve Teknik	$MH: 18/(18+5) = 0,78$
4.Eğitici-Kursiyer İlişkileri	$MH: 15/(15+3) = 0,83$
5.Değerlendirme	$MH: 7/(7+1) = 0,87$

Tablo 1 incelendiğinde, veri analizinin güvenilirliğini belirlemek için yapılan bu işlem sonucunda her bir tema için Miles-Huberman güvenilirlik formülü değerinin .70'den yukarı olduğu tespit edilmiştir. Bu da araştırmacının kodlamalarının güvenilir olduğunu göstermektedir.

Bulgular ve Yorum

KOYE Kursu Sonucunda Eğiticilerin Görüşlerine Göre Kursiyerlerin Edinmesi Beklenen Kazanımlara İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın nitel veri toplama aracı olan görüşme formunun birinci alt problemi “Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre, yetişkinlerin KOYE kursu sonucunda edinmesi beklenen kazanımlar ne olmalıdır?” şeklindedir.

Tablo 2. KOYE Eğiticilerinin KOYE Kursunda Edinilmesi Beklenen Kazanımlara Yönelik Görüşleri (N:80)

Tema ve Alt Temalar	Kişi Sayısı(f)
Tema: Kazanımlar	
A.Akademik Kazanımlar	
A.1.Okuma-Yazma Becerisi	80
A.2.Temel Aritmetik Becerisi	55
B.Sosyal Kazanımlar	
B.1.Maddi Kazanç Sağlayıcı Temel Mesleki Beceriler	43
B.2.Gündelik Hayatını İdame Ettirebileceği Beceriler	43
B.3.Temel Yurttaşlık Bilgisi	34
B.4.Sağlık Bilgisi	24
B.5. İnsan Hakları (Kadın Hakları)	20
B.6.Genel Kültür Bilgisi	17
B.7. İç-göçle Geldiği Bölgeye Özgü Unsurlar	8
C.Kişisel Kazanımlar	
C.1. Özgüven	14
C.2. İletişim Becerileri	11

Tablo 2'ye bakıldığında KOYE eğiticilerinin görüşleri üç alt temada toplanmıştır. Bu alt temalar; akademik kazanımlar, sosyal kazanımlar ve kişisel kazanımlar şeklindedir. Akademik kazanımlar alt temasında; okuma-yazma becerisi eğiticilerin tümü tarafından (80 kişi) kursiyerlerin öncelikle edinmesi gereken en önemli kazanım olarak ifade edilirken, 55 eğitici de temel aritmetik becerisi kazanımına dikkat çekmiştir. Sosyal kazanımlar alt temasında en çok (43 kişi) maddi kazanç sağlayıcı temel mesleki beceriler ifade edilirken, en az (8 kişi) kursiyerlerin iç göçle geldiği bölgeye özgü unsurları tanımalarına yönelik kazanımlar ifade edilmiştir. Kişisel kazanımlar alt temasında; (14 kişi) özgüven ve (11 kişi) iletişim becerileri vurgulanan unsurlar olmuştur. Aşağıda 3 KOYE eğiticisinin görüşlerine yer verilmiştir:

A Eğitici: “Yetişkinlerin KOYE kursunda edinmesi beklenen kazanımlar kursiyerlerin sosyo-ekonomik, kültürel özelliklerine ve eğer çalışıyorlar ise iş alanlarına göre olmalıdır. Eğitici bunu çevre incelemesi yaparak ve kursiyerlerle yapacağı birebir görüşme ya da kursiyerlere uygulayacağı konu ile ilişkin anket/ anketler ile yapabilir. Eğer eğitici anket uygulaması yaparsa aynı zamanda birebir görüşmede yapmış olacaktır.”

B Eğitici: “Kursiyerler okuma-yazmanın yanı sıra şehri de öğrenecekleri eğitim gezilerine çıkarılmalıdırlar. Şehrimizde göçle gelmiş olup yaşadığı semtten bir başka semte hiç gitmemiş kadınlar var. Bu nedenle özellikle gruplar halinde kadınların ilimizdeki farklı bölgeleri ve hastane gibi kurumları ziyaret etmeleri sağlanmalı, belediye otobüsü ya da dolmuşa binmeleri ve milli bayramlarda katılım sergilemeleri planlanmalıdır.”

C Eğitici: “Örneğin tutukevlerinde ve Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu gibi bölgelerde temel eğitim düzeyinin çok altında bulunan kursiyerlerin varlığı kabulüyle sadece Okuma-Yazma eğitiminin yeterli olmayacağı kanaatindeyim. Ayrıca İstanbul, İzmir, Diyarbakır gibi metropollerde özellikle genç yastaki kursiyerlere okuma-yazma öğretmenin yanı sıra mesleki yönlendirme de yapılmalıdır. Kurs sürecinden sonra isteyen kursiyerlerin buradan mesleki eğitime geçebilmesi sağlanabilir. Çünkü meslek edinme konusunda KOYE kursiyerlerinin daha istekli olduklarını gözledim.”

Milana ve Sorensen (2009) Danimarka’da yetişkin eğitime yönelik yapmış oldukları araştırma sonucunda yetişkin eğitime yönelik etkinlikler sonucunda demokratik vatandaşlığın geliştirilmesinde ulaşılması hedeflenen kazanımların neler olması gerektiği sürecinde elde ettikleri bulgular KOYE eğitimcilerinin sosyal-kazanımlar alt temasında ifade ettikleri nitel bulgularla örtüşmektedir. Her iki çalışmada da yurttaşlık bilgisini geliştirme, toplumsal yeterliliği artırma ve sosyo-kültürel entegrasyon sürecini destekleme benzerlik gösteren alt temalar olmuştur. Trudell ve Klas (2009) Senegalli kadınlar üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda elde ettikleri bulgularda okuma-yazma kursuna katılım sonucunda kadınların edindikleri dil becerilerinin iç göçle geldikleri büyük ulusal topluma sosyal uyum sağlamalarında etkin olduğunu belirtmiştir. KOYE eğitimcilerinin de kazanımlar içinde sosyal-uyumu işaret etmeleri her iki çalışmada birbirlerini destekleyen unsurlardır.

KOYE eğitimcilerine göre, kazanımların üç alt temada toplanmış olması, KOYE’nin sadece okuma-yazma becerisini kazandırmaya yönelik bir çalışma olmadığına eğitimciler tarafından fark edilmiş olduğunu ortaya koymuştur. Eğitimciler akademik kazanımların yanı sıra sosyal ve kişisel kazanımlara vurgu yaparak, her üç kazanım grubunun KOYE kapsamında sentezlenip kursiyerlerce edinilmesi gerektiğine yönelik fikirlerini sunmuşlardır. Oluşturmacılıkta yetişkin, başkalarının ortaya koyduğu hedeflere değil, kendi ihtiyaçlarına cevap verecek, zamanını boşa harcamadan en kısa sürede gerçek hayata uygulayabileceği kazanımlara yönelmektedir. Bu nedenle eğitimcilerin kazanımlara yönelik görüş bildirdikleri alt temaların oluşturmacı anlayışla örtüştüğü belirlenmiştir.

KOYE Eğitimcilerinin Görüşlerine Göre Kurs İçeriğinin Oluşturulmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın nitel veri toplama aracı olan görüşme formunun ikinci alt problemi “Kursiyer eğitimcilerinin görüşlerine göre, KOYE eğitimcisi, kurs içeriğini nasıl oluşturmalıdır?” şeklindedir.

Tablo 3. KOYE Eğitimcilerinin KOYE Kursunun İçeriğinin Nasıl Oluşturulması Gerektiğine Yönelik Görüşleri (N:80)

Tema ve Alt Temalar	Kişi Sayısı(f)
Tema: İçerik	
1.Kursiyerlerle Beraber Belirlemeli	46
2.Öğrenme Gereksinimlerini Göz Önüne Almalı	37
3.İlgi Alanlarına Yönelmeli	33
4.Kısa Sürede Kursiyerler Tarafından Hayata Transfer Edilebilmeli	32
5.Sahip Olduğu Becerileri Kullanabilmeli	31
6.Kursiyerlerin Beklentilerine Cevap Verebilecek Nitelikte Olmalı	28
7.Dinamik Olmalı(Bölgesel Farklılıklara Göre Değişebilmeli)	21
8.Kendi Kültürüne Özgü Unsurları Gösterme Fırsatı Sunulmalı	17
9.Kursiyerlerin Ortalama Başarabilecekleri Seviyede Oluşturulmalı	16
10.Hazır Bulunuşluk Düzeylerine Dikkat Edilmeli	14
11.Ders Çalışmalarına Bir Miktar Neşe Katmalı	12
12.Kursiyerlerin Hayat Deneyimleriyle Bağlantılı Olmalı	11
13.Maddi Kazanç Sağlamalı veya Mesleki Eğitime Yönlendirmeli	10
14.Yörelere Özgü Öğrenme Deneyimleri Kazandırmalı	7

Tablo 3’e bakıldığında KOYE eğitimcilerinin içerik oluşturmaya yönelik görüşlerinde, en çok (46 kişi) içeriğin kursiyerlerle beraber oluşturulması gerektiğine yönelik ifade vurgulanmıştır. Frekans dağılımına göre içeriğin, kursiyerlerin sahip oldukları deneyim ve becerileri kullanmasına imkan tanıyacak şekilde yapılandırılması, gerçek hayatla olan bağının kurulması ve uygulanabilirliği, dinamik, neşeli ve eğlenceli olması, yöreden yöreye değişiklik göstermesi, maddi kazanç sağlayacak etkinlikleri kapsamaması, mesleki eğitime yönlendirmesi gerektiğine yönelik görüşler ifade edilmiştir. Ancak yörelere özgü öğrenme deneyimlerinin kazandırılacağı içerik oluşturma süreci ise en az vurgulanan ifade olmuştur (7 kişi). Aşağıda 4 KOYE eğitimcisinin görüşlerine yer verilmiştir:

A Eğitimcisi: “Grubun öğrenme amacı ve güdülenmişlik düzeyi ne? Bunlar tetkik edildikten sonra bu grup nereye taşınabilir nereye kadar geliştirilebilir buna karar vermelidir. Örneğin sadece tel numaralarını ve otobüs isimlerini okumak amacıyla olan bir grup mu? Yoksa daha sonra bilgisayar eğitimine geçilebilecek gençlerden oluşan bir grup mu? Grubun beklentileri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalı. Koye eğitimcisinin aslında iyi bir program geliştirme uzmanı olması gerekiyor. Çünkü bir grupta başarıya ulaştığınız bir yöntem başka bir grupta sonuç vermeyebiliyor. Ama maalesef bizlerin bu

konuda yeterli formasyona sahip olmadığımızı da belirtmek isterim(Program geliştirme). Etkin öğretim yöntemlerini içeren esnek programlar hazırlanmalıdır.”

B Eğitici: “İçerik hazırlanırken, eğitici yapmayı düşündüğü etkinliği kursiyerlerle beraber planlamalıdır. Kursiyerlerin geldikleri bölgelerde ki kültürel özelliklerine göre planlamalar yapılmalıdır.”

C Eğitici: “Kursiyerlerin, adet, gelenek ve göreneklerini, inanışlarını, sosyal çevrelerini, maddi durumlarını, aile ilişkilerini, çevrenin olaylara bakışını ve yaklaşımını iyi belirlemeli, eğitimin içeriğini planlarken kursiyerlerin ilgisini çekecek, yakın çevresinden bildiği, tanıdığı, ilgisini çeken içerikler oluşturmalı.”

D Eğitici: “İçeriğin, kursiyerlerin yetişkin olduklarından dolayı çabuk sıkılabilecekleri göz önüne alınıp eğlenceli ama aynı zamanda öğretici şekilde hazırlanmasına dikkat edilmelidir.”

KOYE eğitimcilerinin, içeriğin oluşturulması sürecinde oluşturmacı bir yaklaşım sergiledikleri söylenebilir. Oluşturmacılığa göre içerik bireyin ihtiyaçları doğrultusunda bireyle beraber oluşturulması gereken bir yapıdır. Oluşturulan içerik yetişkinin ön koşulları ile sahip olduğu deneyim ve becerileri kullanabileceği şekilde olmalıdır. Oluşturmacı yaklaşıma göre içerik “bireyin özelliklerine göre birey için-bireyin özümsemesi ile” eğitimcinin ortak çalışması ile yapılandırılır. KOYE eğitimcilerinin vermiş oldukları cevaplardan elde edilen bulgular oluşturmacı yapı ile özdeşleşmektedir.

KOYE Eğitimcilerinin Görüşlerine Göre Kurslarda Hangi Yöntem ve Tekniklerin Kullanılması Gerektiğine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın nitel veri toplama aracı olan görüşme formunun üçüncü alt problemi “Kursiyer eğitimcilerinin görüşlerine göre, KOYE kurslarında hangi öğretim yöntem/yöntemleri ile teknik/teknikleri uygulanmalıdır?” şeklindedir.

Tablo 4. KOYE Eğitimcilerinin KOYE Kurslarında Hangi Öğretim Yöntem/ Yöntemleri ile Teknik/Teknikleri Uygulanmasına Yönelik Görüşleri (N:80)

Tema ve Alt Temalar	Kişi Sayısı (f)
Tema: Yöntem/Teknik	
A.Yöntem	
A.1.Okuma-Yazma Eğitimine Yönelik Yöntem	
A.1.1.Çözümleme-Bireşim	72
A.2.KOYE Etkinliklerine Yönelik Yöntem	
A.2.1. Gösterip-Yaptırma Yöntemi	68
A.2.2. Örnek Olay Yöntemi	24
A.3. Sınıf-İçinde Kullanılan Yöntem	
A.3.1. Sunuş Yoluyla Öğretim	53
A.3.2. Soru Sorarak Geliştirilen Öğretim	26
B. Teknik	
B.1.KOYE Etkinliklerine Yönelik Teknik	
B.1.1. Gösteri(Demonstrasyon)	62
B.1.2. Rol Yapma	51
B.1.3. Beyin Fırtınası	39
B.1.4. Resim Çizdirme	37
B.1.5. Soru-Cevap	32
B.1.6. Grup Çalışması	27
B.1.7. Sınıf-içi oyunlar(Kelime Ağacı-Eksik Tamamlamaca vb.)	26
B.1.8. Sergi	21
B.1.9. Hikaye Oluşturma	17
B.2. Okuma-Yazma Eğitim Sürecine Yönelik Teknik	
B.2.1. Sürekli Tekrarlama	69
B.2.2. Yüksek Sesle Anlatım	56
B.2.3. Yazıları Rahat Görünecek Büyüklükte Yazma	41
B.2.4. Kursiyerleri Objelere Dokundurma	34

Tablo 4’e bakıldığında KOYE eğitimcilerinin görüşleri yöntem/yöntemler ve teknik/teknikler başlıkları altında alınmıştır. Yöntem/yöntemler alt teması kendi içinde;

- Okuma-yazma eğitiminde kullanılan,

- KOYE etkinliklerinde kullanılan,
- Sınıf içinde kullanılan yöntemler olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Teknik alt teması ise;

- KOYE etkinliklerinde kullanılan,
- Okuma-yazma eğitiminde kullanılan teknikler olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Okuma-yazma eğitiminde kullanılan çözümlene-bireşim yöntemi eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu tarafından (72 kişi) ifade edilmiştir. KOYE etkinliklerine yönelik yöntemler içinde gösterip yaptırma ile örnek olay yöntemi vurgulanırken, sınıf içinde kullanılan yöntemlere bakıldığında ise sunuş yoluyla öğretim ve soru sorarak geliştirilen öğretim yöntemleri dile getirilmiştir.

KOYE etkinliklerinde kullanılan teknikler içinde gösteri (demonstrasyon) tekniği en çok ifade edilen (62 kişi) teknik olmuştur. Resim çizdirme, rol yapma, sınıf-içi oyunlar ve sergi teknikleri de eğitimciler tarafından ifade edilmiştir. Hikaye oluşturma tekniği ise en az vurgulanan (17 kişi) teknik olmuştur. Okuma-yazma eğitiminde kullanılan teknikler incelendiğinde ise tekrarlama en çok vurgulanan teknik olmuş (69 kişi), yüksek sesle anlatım, görünür yazı boyutunu kullanarak yazı yazma ve kursiyerleri objelere dokundurma teknikleri de ayrıca belirtilmiştir. Aşağıda 3 KOYE eğitimcisinin görüşlerine yer verilmiştir:

A Eğitimcisi: “Kurs etkinliğine başlamadan önce kursiyerlere dikey ya da yatay çizgi çizdirme etkinliği bir teknik olarak kullanılmalıdır. Kursiyerler yetişkin olduğundan ince kasları zaten geliştirmiştir. Kursiyerlerin kadın olmasından dolayı ince kasları genellikle örgü örmelerinden ötürü gelişmiş olduğundan çizgi çalışması tekniği zaman kaybı olmaktadır.”

B Eğitimcisi: “KOYE kurslarında en çok kullandığımız yöntem anlatım yöntemi oluyor. Derste neler yapacağımızı açıklıyoruz. Geçmiş konuları bu yöntemle tekrar ediyoruz. KOYE’de kısa sürede harfleri bir resim gibi kursiyerlere kazandırabilmemiz için tekrar çok önemli rol oynuyor. Sınıf içinde etkinlikleri gösterme tekniği, kursiyerleri sürece aktif olarak kattığı için kursiyerlerin daha fazla doyum almalarına ve özgüvenlerinin gelişmesine yardımcı oluyor. Burada kursiyerin takıldığı veya yapamadığı yerde öğretmenin devreye girerek yardımcı olması gerekiyor. Yoksa bir süre sonra kursiyer başaramayacağım endişesiyle derse katılmaktan korkabiliyor. Yine kadınların bazen ayağa kalkmaktan bile çekindikleri durumlar oluyor öğretmenin bu durumlarda ve başlangıçta etkinliği birlikte yapması daha iyi sonuçlar veriyor.”

C Eğitimcisi: KOYE kurslarında bir çok öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilir. Ancak seçmek gerekirse KOYE kurslarında;

1) Problem çözme yöntemi uygulanmalıdır. Çünkü KOYE kursiyerleri okuma yazmayı kendi cümleleri ile öğrenmektedir. Çünkü bu yöntem bireyin karar verme ve çözüm üretme yeteneklerini geliştirir. Bu sayede kursiyerler kendi kararlarını verip uygulama imkanı bulacaktır.

2) Demonstrasyon yöntemi uygulanmalıdır. Çünkü KOYE eğitici kursiyerlere rehber olma görevi ile yükümlüdür. Gösteri yönteminde kursiyerler etkinliklerini gösterme imkanı bulur eğitimcide rehberlik görevini rahatlıkla yerine getirebilir. Böylece öğrenme kalıcı olur.

D Eğitimcisi: “HARF (Bireşim-Sentez) METODU: Okuma-yazma öğretimine sesli harflerin kavratılması ile başlanmalı daha sonra sesli harflerin önüne ve arkalarına sessiz harf getirilerek seslendirmeye çalışılmalı. (ak, ek, ik, ük, ka, ke, ki, kü... gibi) Bu şekilde çoğaltılan hecelerden kelimeler, kelimelerden de değişik cümleler oluşturulur.”

Eğiticilerin KOYE kurslarında uygulamaları gereken yöntem ve tekniğe yönelik görüşleri incelendiğinde, okuma-yazma sürecine yönelik çözümlene-bireşim yönteminin KOYE kursunun mecbur kıldığı bir yöntem olduğunu bildiklerini göstermektedir. Çünkü, KOYE okuma-yazma becerisi kazandırma boyutu, metinleri oluşturan cümlelerden kelimelere, kelimelerden hecelere, hecelerden seslere, seslerden hecelere, hecelerden kelimelere ve kelimelerden cümlelere giden bir süreci takip etmektedir. Bu nedenle çözümlene-bireşim yöntemi neredeyse tüm eğitimciler tarafından belirtilmiştir.

Ancak etkinliklerin sunuş yoluyla öğretilmesinin, oluşturmacı yaklaşım ile ters düştüğü düşünülebilir. Oluşturmacı yaklaşıma göre yetişkinler sunuş yolu veya soru sorarak geliştirilen öğretim sürecinde pasif kalmaktadırlar. Oysa ki, oluşturmacılığın temel ilkelerinden biri olan öğrenmenin aktif bir süreç olduğunun betimlendiği ilkeye göre öğrenenler sınıf içinde aktif olmalıdır. Her birey kendine özgü bir yapıya sahiptir ve öğrenme bu yapı üzerine deneyimlerin zenginleştirilmesiyle gerçekleşir (Ültanır, 2008). Eğitimciler, sunuş yoluyla öğretimde bireylerin özsel yapılarını birbirleriyle eş sayarak öğretimsel iklimi oluşturmaya çalışmaktadırlar. Oysa ki, yetişkinin sahip olduğu önkoşullar bireyden bireye farklılık göstereceği için öğrenme, oluşturmacılığın “Herkes kendi gerçeklik anlayışını kendisi oluşturur.” ilkesiyle

bütünleşmektedir. Oluşturmacılığa göre, öğrenme dıştan gelen ya da zorlamalı bir motifle değil, bireyin iç motivasyonu ile gerçekleşir.

KOYE Eğiticilerinin Görüşlerine Göre Sınıf-İçi Kursiyer-Eğitici İlişkinin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın nitel veri toplama aracı olan görüşme formunun dördüncü alt problemi “Kursiyer eğiticilerinin görüşlerine göre, KOYE kurslarında etkin bir öğretim etkinliği için, sınıf içi kursiyer-eğitici ilişkisi nasıl olmalıdır?” şeklindedir.

Tablo 5. KOYE Eğiticilerinin KOYE Kurslarında Etkin Bir Öğretim Etkinliği İçin, Sınıf-İçi Kursiyer-Eğitici İlişkisi Nasıl Olmalıdır Sorusuna Yönelik Görüşleri (N:80)

Tema ve Alt Temalar	Kişi Sayısı (f)
Tema: Kursiyer-Eğitici İlişkisi	
1. Samimi ve Dostça İlişkiler Yapılandırılmalı	71
2. Güven Ortamı Oluşturmalı	67
3. Eğlenceli Ortamlar Oluşturmalı	55
4. Kursiyerleri ve Yaşam Koşullarını Çok İyi Tanınmalı	51
5. Kursiyerlere İsimleri ile Hitap Etmeli	50
6. Empati Kurabilmeli	44
7. Eğitici İyi Bir Lider Konumu Sergilemeli	42
8. Tüm Kursiyerlere Eşit Mesafede Durmalı	39
9. Kursiyerlerin Deneyim ve Bilgilerine Saygılı Olmalı	37
10. İyi Bir Dinleyici Olmalı	35
11. Ortak Öğrenen Olmalı	33
12. Yetişkinlerin Kurs İçin Ayırdığı Zamana Saygı Duymalı	27
13. Kursiyerleri Etkinliklerde Aktif Olmaları İçin Zorlamamalı	25
14. Yetişkinleri Rekabet İçine Sokmamalı	23
15. Eğitici İyi Bir Kriz Yöneticisi Olmalı	6

Tablo 5’e bakıldığında KOYE eğiticilerinin kursiyer-eğitici ilişkilerine yönelik görüşlerinde, kursiyerlerle samimi ve dostça ilişkilerin yapılandırılması gerekliliği en çok vurgulanan (71 kişi) ifade olmuştur. Eğlenceli ortamların oluşturulması, kursiyerlere isimleriyle hitap edilmesi, empati kurulması, eğiticinin lider konum sergilemesi, ortak öğrenen olması dikkat çekici diğer görüşlerdir. En az vurgulanan ifade ise eğiticinin iyi bir kriz yöneticisi olması (6 kişi) ifadesidir. Aşağıda 3 KOYE eğiticisinin görüşlerine yer verilmiştir:

A Eğitici: “Eğitici iyi bir kriz yöneticisi olmalıdır. Grup içerisindeki sataşmaları, sürtüşmeleri engellemeli ve hatta bunun oluşmaması için önlemler geliştirmelidir. Kursiyerlerin yetişkin olmasından dolayı kendi doğruları dışında diğer doğruları kabullenmesi çok güç olduğundan, zaman zaman grup içinde hoş olmayan tartışmalar çıkabilmektedir.”

B Eğitici: “Bu insanların uzun yıllardır gerek dilimize gerekse kültürümüze uzak yaşadığını düşünürsek, göstereceğimiz yakınlık hem öğrenmeye yönelik hem de uyuma yönelik korkularını ortadan kaldıracaktır. Kursiyerlerle ilişkilerimizde onların kıztıymış ya da onlar bizim annemizmiş gibi davranmalıyız.”

C Eğitici: “Eğitici iyi bir lider olmalı. Kursiyerlerin genelini derse katılımını sağlamalı bu sayede kazanımların tüm kursiyerler tarafından edinilebilmesine yardımcı olmalı. Eğitici düzeyli ama arkadaşça bir tavır geliştirmeli.”

D Eğitici: “Karşılıklı saygı unsuru asla unutulmamalı, kursiyerin değerleri, kutsalları asla hafife alınmamalı, kursiyere bizim için değerli olduğu hissettirilmeli, onların güvenini kazanmak için kurs öncesi, kurs sırası, kurs sonrası evleri ziyaret edilmeli, sofralarına oturulmalı, hal hatırları sorulmalı, KOYE kursunu bitiren kursiyerlerle irtibat kurs bitiminden sonra da devam etmeli, sıkıntılarını paylaşmalı, sivil toplum örgütleri ile irtibat kurularak KOYE kursundan sonra da ihtiyaçlara göre seminerler, toplantılar, sünnet törenleri düzenlenmeli, Halk Eğitim Merkezlerinin KOYE kursuna katılanlara bıçkı-dikiş, kuaförlük, açılış, kültür mantarı yetiştiriciliği gibi kurslar verilmesi sağlanmalı.”

KOYE eğiticilerinin eğitici-kursiyer ilişkilerine yönelik görüşleri incelendiğinde, bazı maddelerin oluşturmacı yaklaşımla, bazı maddelerin ise Doğrudan Öğretim (DÖ) (Direct Instruction) ile örtüştüğü söylenebilir. Özellikle oluşturmacılıkta, bilginin sosyal bir şekilde yapılandırılması ve öğrenmede sosyal

etkileşimin öneminin vurgulanması; KOYE eğitimcilerinin samimi, dostça ve güvenilir öğrenme ortamlarının geliştirilmesi gerektiğine yönelik görüşleri ile tutarlılık göstermektedir. Fakat eğiticinin iyi bir lider ve kriz yöneticisi olması gerektiğine yönelik görüşler ise DÖ modeli ile örtüşmektedir. DÖ modelinde eğitici, hâkim konumda olan, sürekli kontrolü elinde tutan ve sınıfı yöneten kişi rolündedir.

KOYE Eğitimcilerinin Görüşlerine Göre Kursiyerlerin Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın nitel veri toplama aracı olan görüşme formunun beşinci alt problemi “Kursiyer eğitimcilerinin görüşlerine göre, KOYE kurslarında, kursiyerler nasıl değerlendirilmelidir?” şeklindedir.

Tablo 6. KOYE Eğitimcilerinin KOYE Kurslarında Kursiyerler Nasıl Değerlendirilmelidir Sorusuna Yönelik Görüşleri (N:80)

Tema ve Alt Temalar	Kişi Sayısı (f)
Tema: Değerlendirme	
A. Okuma-Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi	
A.1. Etkinliğin Yapılışını Anlatan Cümleleri Düzenli Sırayla Söyleyebilmesi	66
A.2. Etkinlik Malzemelerini Sırayla ve Hatasız Okuması	49
A.3. Büyük Yazı Kağıtlarında Yazılı Olanları Hatasız Yazması	44
A.4. Çözümleme ve Bireşim Yapabilmesi	26
A.5. Ev Çalışmalarını Zamanında Yapması	18
B. Etkinlikleri Yapabilme Becerilerinin Değerlendirilmesi	
B.1. Etkinliği Yapılış Sırasıyla Yapabilmesi	69
B.2. Etkinlik Sonucu Ortaya Çıkan Ürünün Kaliteli Bir Şekilde Oluşturulması	54

Tablo 6’ya bakıldığında KOYE eğitimcilerinin görüşleri iki alt temada toplanmıştır. Kursiyerlerin okuma-yazma becerilerinin değerlendirilmesi alt temasında, kursiyerlerin etkinliğin yapılışını anlatan cümleleri ve malzemelerin isimlerini sırayla okuyabilmesi ve söyleyebilmesi en çok dile getirilen (66 kişi) görüş olmuştur. Bunun dışında, beyaz kağıtlarda yazılı olanları hatasız bir şekilde yazması, çözümleme ve bireşimi yapabilmesi ile maddeleri eğitimciler tarafından ifade edilmiştir. En az vurgulanan ise (18 kişi) kursiyerlerin ev çalışmalarını zamanında tamamlaması ifadesi olmuştur. Etkinlikleri yapabilme becerilerinin değerlendirilmesi alt temasında ise, etkinliği yapılış sırasına göre yapabilmesi (69 kişi) ile etkinlik sonucunda ortaya çıkan ürünün kaliteli bir şekilde oluşturulması gerekliliği (54 kişi) dikkat çekici ifadelerdir. Aşağıda 3 KOYE eğitimcisinin görüşlerine yer verilmiştir:

A Eğitimcisi: “KOYE kurslarında kursiyerlerin okur yazar hale gelmeleri çok önemlidir ve büyük oranda , örneğin % 70 'lik bir oranda, bu açıdan değerlendirilmelidir. Ancak sadece bu değerlendirme yeterli değildir. Kursiyerler davranışlarında, düşüncelerinde ve hayata bakış açılarında herhangi bir olumlu gelişme olup olmadığı açısından da değerlendirilmelidir.”

B Eğitimcisi: “Derste öğrenilenler soru cevap ve öğretilenlerin yaptırılmasıyla veya tekrarlatılarak değerlendirilebilir. Ve o günkü dersten önce, daha öncekilerin tekrarı yapılmalıdır.”

C Eğitimcisi: “KOYE eğitiminde günlük tekrarlar ve ev ödevleri çok önemli olduğundan kursiyerlerin sınıf içindeki gün sonunda yaptıkları tekrar çalışmalarında hata yapmamalarına dikkat edilmeli ve bu sürece göre günlük değerlendirme yapılmalıdır. Fakat kursiyerlerin yetişkin olmalarından dolayı hata yaptıklarında onları kesinlikle kırmayacak ve öğrenmeden uzak tutmayacak şekilde düzeltmeler yapılmalıdır.”

KOYE eğitimcilerinin kursiyerlerin değerlendirilmesine yönelik görüşleri incelendiğinde, Oluşturmacı yaklaşımın temel aldığı süreç-temelli veya tamamlayıcı değerlendirme tekniklerinden (portfolyo, proje gibi) söz edilmemiştir. Ancak, eğitimcilerin yetişkinlerin okuma-yazmayı yeni öğreniyor olmalarından dolayı portfolyo vb. tamamlayıcı değerlendirme tekniklerini uygulamakta güçlük çekebilecekleri de düşünülebilir. Bu alt temada eğitimciler daha çok ürün odaklı değerlendirme ile ezber dayalı tekrarlarla yapılan değerlendirmeyi kullandıklarını söylemişlerdir. Bu durumda eğitimcilerin DÖ modeline yakın bir değerlendirme süreci takip ettiklerini ortaya koymuştur.

Sonuç ve Öneriler

Standartlaştırılmış Açık Uçlu Görüşme Formu yoluyla elde edilen nitel veriler ışığında, KOYE eğitimcilerinin program geliştirmenin 5 önemli boyutuna yönelik görüşleri ortaya çıkarılmıştır.

1. Kazanımlar: Bu bağlamda, KOYE kursunda kursiyerlerin ulaşması hedeflenen kazanımlar akademik, sosyal ve kişisel kazanımlar olarak üçe ayrılmıştır. Akademik kazanımlar içinde okuma-yazma ile temel aritmetiği kullanma becerisi en çok vurgulanan kazanımlardır. Sosyal kazanımlar içinde maddi kazanç getirici temel mesleki beceriler, gündelik hayata yönelik beceriler, yurttaşlık bilgisi, aidiyet duygusu, sağlık bilgisi, insan hakları, genel kültür ve iç göçle geldikleri bölgeye özgü unsurları tanıma kazanımları üzerine odaklanılmıştır. Kişisel kazanımlara yönelikte özgüven ve etkili iletişim becerileri kurabilme edinilmesi gereken kazanımlar olarak ifade edilmiştir.

2. İçerik: KOYE eğiticileri, içeriğin hazırlanması konusunda eğitici ile kursiyerlerin ortaklaşa karar vermesi gerektiğini büyük bir oranda vurgulamışlardır. Ayrıca içeriğin kursiyerlerin ilgi alanlarına yönelik ve en kısa sürede gerçek hayata transfer edilebilecek şekilde düzenlenmesi, kursiyerlerin sahip olduğu becerileri sergileyebilecekleri nitelikte yapılandırılması, bir miktar eğlenceli olması ve maddi kazanç getirici unsurları içinde barındırması gerektiği konularına da değinilmiştir.

3. Yöntem: Kursiyerlere, okuma-yazma becerisinin kazandırılmasında çözümlenme-bireşim yöntemi frekansı en yüksek olan yöntem olmuştur. Sınıf içinde sunuş yolu ile öğretim yöntemi, etkinliklere yönelikte gösterip yaptırma ve örnek olay yöntemi eğiticiler tarafından ifade edilmiştir. Kullanılan öğretim teknikleri açısından incelendiğinde gösterip yaptırma, rol yapma, resim çizdirme, grup çalışması ve sergi; okuma-yazma eğitiminde ise tekrar, yüksek sesle anlatım, görünür büyüklükte yazma tekniklerinin kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

4. Eğitici-Kursiyer İlişkisi: Eğiticilerin büyük bir kısmı, kursiyerlerle samimi ve dostça bir ilişkinin kurulması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca eğitici tarafından güven ortamının oluşturulması, empati kurulabilmesi, saygılı davranılması ve eğiticinin iyi bir dinleyici, ortak öğrenen olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

5. Değerlendirme: Eğiticilere göre kursiyerler, öncelikle okuma-yazma becerilerini kazanabilmeleri için gerekli olan KOYE tekniklerini başarıyla uygulamalıdır. Özellikle kursiyerlerin değerlendirilmesinde, etkinliği anlatan cümleleri sırayla hatasız söylemeleri, etkinliği yapılış sırası ile oluşturmaları, etkinlik sonucu kaliteli bir ürün ortaya çıkarmaları ve cümle çözümlenme ile bireşimi yapabilmelerinin önemine vurgu yapılmıştır.

KOYE eğiticilerinin görüşleri kazanım, içerik, yöntem, kursiyer-eğitici ilişkisi ve değerlendirme boyutlarında incelenmiştir. KOYE eğiticileri, kazanımlar ve içeriğin oluşturulması sürecinde oluşturmacı yaklaşım ile örtüşen görüş bildirirken, yöntem, eğitici-kursiyer arası ilişkiler ve değerlendirme boyutlarında ise Doğrudan Öğretim modeli ile uyumlu fikir belirtmişlerdir. Sonuç olarak KOYE eğiticileri, KOYE'nin okuma-yazma ve temel aritmetik becerisi kazandırmanın yanı sıra, mesleki veya gelir getirici becerileri kazandırmaya çalıştığını ve kursiyerlerin toplumsal uyumlarına katkı sağlayacağı sonucuna varmışlardır.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında, KOYE kurslarında uygulamaya yönelik öneriler aşağıda belirtilmiştir.

- KOYE kurslarında kursiyerlerin eğiticinin cinsiyetine dikkat ettikleri düşünülmektedir. Özellikle kadın kursiyerlerin çoğunlukta olduğu kurslarda, kursiyerlerin eğiticiyi daha kolay rol model alabilmesi ve eğitici ile iç dünyalarını çok rahat bir şekilde paylaşabilmesi açılarından, kadın eğiticilerin görevlendirilmesi kursiyerlerin başarısı ve sosyo-kültürel entegrasyonları üzerinde daha etkili olabilir.
- KOYE sürecinde kursiyerlerin okuma-yazma becerisini kazanma ve edindikleri kazanımların gerçek hayata transferinde eğiticiler, kursiyerlerle beraber eğitim gezileri düzenleyebilirler.
- Yetişkinler, okuma-yazma eğitimlerine katılarak, yaşadıkları çevrede diğer yetişkinlere örnek olacaktır. Bu nedenle ilde bulunan İŞKUR Müdürlüğü ile işbirliğine gidilerek il genelinde okuma-yazma eğitimine katılan kursiyerlerden belli bir orandaki kursiyerin işgücü piyasasına entegrasyonu sağlanabilir. Bu durum okuma-yazma kursuna katılmamış diğer kadınlara örnek teşkil edebilir.
- KOYE kursiyerlerinin büyük bir çoğunluğunun orta ekonomik seviye sınırının altında yaşadığı düşünülürse, okuma-yazma becerisini kazandırmaya yönelik etkinliklerde ortaya çıkarılan ürünler kurs merkezi çevresinde bulunan kar amaçlı kuruluşlarla işbirliğine gidilerek kursiyerlere maddi kazanç sağlayacak şekilde değerlendirilebilir.
- KOYE kursu süresince çözümlenme ve bireşim okuma-yazma becerisinin kazandırılmasında kullanılan en güçlü yöntemdir. Bu yöntemin başarı ile uygulanabilmesi için sınıf öğretmeni veya ilk okuma-yazma eğitiminde deneyim sahibi olmak gereklidir. Bu nedenle KOYE eğiticileri usta

öğreticiler ya da hizmet-içi eğitimden geçmiş öğretmenler yerine muhakkak sınıf öğretmenlerinden seçilmeli ve KOYE eğitimi konusunda periyodik olarak yapılacak hizmet-içi eğitimlere alınmalıdırlar.

Gelecekte Araştırma Yapacaklara Öneriler

- Okuma-yazma kurslarında eğitimcilerin cinsiyetinin, okuma-yazma becerisinin kazanılması üzerindeki etkisinin araştırılmasına yönelik çalışma yapılabilir.
- Yarı deneysel bir araştırma kurgulanıp, kursiyerlerin sosyo-kültürel entegrasyonlarında KOYE ile farklı bir okuma-yazma kursunun etkililiği araştırılabilir.
- Yarı deneysel bir araştırma kurgulanıp, KOYE kursuna katılan kursiyerler ile hiçbir okuma-yazma kursuna katılmayan kadınların sosyo-kültürel entegrasyonlarında meydana gelen değişiklikler araştırılabilir.

Katkısı Olanlar

2003 yılından bugüne kadar yapmış olduğum tüm akademik çalışmalar ile doktora tez çalışmamın her aşamasında benden hiçbir desteği ve yardımı esirgemeyen Sayın Hocam Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN'e bu makalenin ortaya çıkmasında göstermiş olduğu katkılarından ve yol gösterici fikirlerinden dolayı teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Kaynaklar

- Brookfield, S. (1986). *Understanding and facilitating adult learning*. San Francisco: Josey Bass Publications.
- Central Intelligence Agency. (2010). *The world factbook*. Central Intelligence Agency'nin web sayfasından elde edilmiştir: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- Duman, A. (2000). *Yetişkinler eğitimi*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Harrison, R., Reeve, F., Hanson, A., ve Clarke, J. (2002). *Supporting lifelong learning volume I perspectives on learning*. Londra: Routledge Falmer.
- Hurt, C. A. (2007). *Exploring the process of adult computer software training using andragogy, situated cognition, and a minimalist approach*. ERIC veritabanından elde edilmiştir. (ED504840)
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. 3A.
- Knowles, M. (1996). *Yetişkin öğrenenler-Göz ardı edilen bir kesim, (Çev. Serap Ayhan)* Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Milana, M., ve Sorensen B. T. (2009). Promoting democratic citizenship through non-formal adult education: The case of Denmark. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 53, 347-362.
- Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (1990). XIII. Milli Eğitim Şurası. Milli Eğitim Bakanlığı'nın web sayfasından elde edilmiştir: http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/13_sura.pdf
- Reischmann, J. (2004). Andragogy. history, meaning, context, function. <http://www.andragogy.net> - <http://www.uni-bamberg.de> internet sayfalarından elde edilmiştir.
- Trudell, B., ve Klas, R. A. (2009). Distinction, integration and identity: Motivations for local language literacy in Senegalese communities. *International Journal of Educational Development*, 30, 121-129.
- Tuncay, E. (2005). *Kolaylaştırılmış okuma yazma eğitimi (KOYE) el kitabı*, Ankara: Uluslararası Rotary 2430. Bölge Baskısı.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK). (2009). Ülke geneli okur-yazar nüfus oranları. Türkiye İstatistik Kurumu web sayfasından elde edilmiştir: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul?kod=2>
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2009). *Global report on adult learning and education*. Hamburg: UNESCO Institute for Lifelong Learning.
- Ültanır, E., ve Ültanır, Y. G. (2005). Estonya, İngiltere ve Türkiye'de yetişkin eğitiminde profesyonel standartlar. *Mersin Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 1-23.
- Ültanır, Y. G. (2008). *Constructivism ve structuralism konusu 2008 yılı II. dönem doktora ders notları*. Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Yanpar Yelken, T. (2009). Öğretmen adaylarının portfolyoları üzerinde grup olarak yaratıcılık temelli materyal geliştirmenin etkileri. *Eğitim ve Bilim*, 34, 83-98.
- Yazan, S. (2006). *Dünyada halk eğitimi*. Derince Halk Eğitim Merkezi'nin web sayfasından elde edilmiştir: <http://www.derincehalkegitim.gov.tr/content/view/26/2/>

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

The purpose of this study is to analyze the opinions of Facilitated Reading Writing Education (FLE) educators concerning the FLE process. FLE is a literacy programme applied in Public Education Centres in Türkiye. Furthermore this programme is a popular literacy programme in other countries around the world such as Egypt, Bangladesh, India, China and etc. Illiteracy is still a major problem for Türkiye. There is nearly a 4 million illiterate people in Türkiye and what makes her apart from the other countries in that problem is the women illiterate population. The woman illiterate population is still more than 3 million. Ministry Of National Education focuses on this problem and apply different literacy programmes to bring solutions and decrease the ratio of the illiterate population. FLE is just one of these programmes. FLE is a product-based programme and it does not only provide a functional literacy skills but also vocational skills for the attendees to make their own income, improve their critical thinking and enhance their life quality. What makes FLE different from the other programmes is it is circulated around an activity. Mostly this activity is selected by the offers of the attendees. FLE educator structures the literacy skills within this activity. The activities may be cooking a traditional food, planting a seed, making manual productions and etc. While the attendees make these activities they gain vocational skills with literacy skills.

The FLE programme is based on five steps. The first step is deciding an activity and the educator presents how it should be made correctly. In the second step the attendees make the activity. The third step is to create a class text includes the info of how the activity should be done correctly. In the fourth step the attendees form a group text. Finally the educator begins to facilitate their learning by literacy games focusing on the class text. It is mainly based on andragogical principles. Andragogy the term itself derives from the root word "andras" that means man. Therefore andragogy is a very vital term in adult education. It is accepted as adult science.

A survey-based descriptive method was used in the research. The datas were collected in qualitative type. A standardized open-ended interview form was developed and applied to the FLE educators. In the analyze of qualitative datas, content analyze was used and Miles-Huberman reliability formula was calculated to check the reliability of the data codings. The datas were collected on five different themes (acquisitions, content, method, relations, evaluation). And all the reliability formula results were upper than .70 which means the codings of the researchers were reliable. There are 244 FLE educators all around the country. 80 FLE educators formed the sample group of the problem and this means the sample group is the 33% of the population. The main problem statement was "What are the opinions of FLE educators concerning the FLE process?" and this problem was divided into five different aspects of the FLE. These were; What should be the acquisitions of the attendees at the end of the FLE programme according to FLE educators?; How should the content of the programme be constructed according to FLE educators?; Which instructional method/methods and technic/technics should be used according to FLE educators?; How should the relationship between the educator and attendee be bridged in FLE courses according to FLE educators?; How should the attendees be evaluated in the courses according to FLE educators?. As a result, the opinions of the FLE educators were collected under the five themes. Acquisitions: The educators expressed that the acquisitions should be aparted to three parts such as academic, social and personell. Literacy and numeracy in academic acquisitions; initial vocational and daily skills, citizenship knowledge, adaptation to new culture and life-style in social acquisitions, self-esteem and effective communication skills in personel acquisitions were the mostly focused items. Content: FLE educators expressed that the content should be planned and organised by trainees. And it should be oriented to the skills and potentials of the adult attendees. Method: The parsing-synthesis method in literacy was the most implied statement by the educators. When it is examined in techniques the educators implied mostly the presentation, case study, modeling, group work and etc. Relation between attendee and educator: the educators expressed a friendly and trustful relations has to be constructed. And the attendees should feel confidence in the class as well. Evaluation: Most of the educators pointed out that the most important tool will be the literacy skills of the attendees attained at the end of the course. A process-based evaluation was offered as well in the interviews.